

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie K.Ł. skazanego za czyn z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 14 czerwca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zamościu

z dnia 18 stycznia 2021 r., sygn. akt II K 24/20

**uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do K.Ł. i w tym
zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Zamościu do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2021 r., sygn. akt II K 24/20, Sąd Rejonowy w Zamościu:

1. oskarżonego K.Ł. uznał za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów z pkt. I-V, przy czym ustalił, że zachowania te stanowią jeden czyn ciągły wyczerpujący dyspozycję art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;

2. na podstawie art. 279 § 1 k.k., wymierzył oskarżonemu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego R. G. kwoty 178, 82 zł (sto siedemdziesiąt osiem złotych osiemdziesiąt dwa grosze);
4. na podstawie art. 63 § 1 k.k., zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach 16 i 17 września 2019 r., przy czym jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności, równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia dotyczące innych oskarżonych oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Od tego wyroku żadna ze stron nie wywiodła zwyczajnego środka zaskarżenia i uprawomocnił się on w dniu 26 stycznia 2021 r.

Powyższy wyrok został zaskarżony kasacją wywiedzioną przez Rzecznika Praw Obywatelskich, na korzyść K.Ł. (w całości), który podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego, to jest art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k. poprzez błędne uznanie, że nastąpiło prawidłowe doręczenie oskarżonemu zawiadomienia o terminie rozprawy, w trybie art. 133 k.p.k., a tym samym, że zaistniały warunki do prowadzenia rozprawy pod jego nieobecność, co uniemożliwiło oskarżonemu realizację przysługującego mu prawa do obrony.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku sądu I instancji i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w zaskarżonym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja, z przyczyn wskazanych poniżej, okazała się oczywiście zasadna (art. 535 § 5 k.p.k.).

Zgodnie z art. 374 § 1 k.p.k. oskarżony ma prawo brać udział w rozprawie. W myśl zaś art. 117 § 1 k.p.k., uprawnionego do wzięcia udziału w czynności procesowej zawiadamia się o jej czasie i miejscu, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis art. 117 § 2 k.p.k. stanowi z kolei, że czynności nie przeprowadza się m.in. wtedy, jeśli osoba uprawniona nie stawiała się, a brak dowodu, że została o niej powiadomiona.

Odnosząc powyższe unormowania do realiów niniejszej sprawy należy stwierdzić, że rozprawa główna w pierwszym jej terminie została przeprowadzona w dniu 6 lipca 2020 r. Zawiadomienie o tej rozprawie wysłano oskarżonemu K. Ł. na adres [...], ul. [...] (wcześniej na ten adres przesłano oskarżonemu również akt oskarżenia) - k. 292, 307, 309 v. Na ten sam adres wysłano ww. oskarżonemu zawiadomienie o kolejnym terminie rozprawy głównej, tj. o rozprawie głównej, która została zaplanowana i przeprowadzona w dniu 19 października 2020 r. (k. 323). O kolejnych terminach rozprawy głównej oskarżonego K.Ł. nie zawiadamiano, stosownie do treści art. 402 § 1 k.p.k. i art. 419 § 1 k.p.k. Oskarżony nie był obecny na żadnym terminie rozprawy głównej, a zawiadomienia wysłane na ww. adres zostały po podwójnej awizacji zwrócone jako niepodjęte w terminie. Sąd uznał je za doręczone w trybie art. 133 § 1 i 2 k.p.k. Decyzje sądu w tym zakresie były jednak błędne, skoro nie istniały podstawy do przesyłania wskazanej wyżej korespondencji K. Ł. na wspomniany wcześniej adres. Co prawda w protokole zatrzymania sporządzonym w dniu 16 września 2019 r. jako adres zamieszkania oskarżonego wskazano ul. [...] w Z., ale już podczas przesłuchania w charakterze podejrzanego, w dniu 17 września 2019 r., adres: [...], ul. [...] K.Ł. wskazał wyłącznie jako adres zameldowania. Jako adres do doręczeń podał natomiast ul. [...]1 w Z. (k. 50). Analogiczne dane adresowe oskarżony podał podczas przesłuchania w dniu 18 września 2019 r. (k. 70). Ponadto ww. adres na ul. [...]1 oskarżony wskazał jako swój adres w prośbie o wydanie zabezpieczonych do sprawy telefonów komórkowych (k. 116).

Powyższe okoliczności jednoznacznie wskazują, że w badanym postępowaniu doszło do rażącego naruszenia art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k., a w konsekwencji także do rażącej obrazy art. 6 k.p.k. Oskarżony nie został bowiem skutecznie zawiadomiony o terminach rozprawy głównej, w której miał prawo

wziąć udział, a mimo tego rzeczona rozprawa została pod jego nieobecność przeprowadzona i zwieńczona wydaniem wyroku skazującego. Wskazane uchybienia bez wątpienia mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, albowiem oskarżony został pozbawiony możliwości złożenia wyjaśnień i prawa do obecności przy czynnościach dowodowych, które na tej rozprawie zostały przeprowadzone. Nie mógł również przedstawić swojego stanowiska w ramach głosów końcowych.

W tej sytuacji należało stwierdzić, że w niniejszej sprawie zaktualizowała się podstawa kasacyjna z art. 523 § 1 k.p.k., co z kolei wywołało konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku w odniesieniu do K.Ł. i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zamościu.

Procedując ponownie, Sąd Rejonowy zadba o to, by wszystkie osoby uprawnione do udziału w rozprawie głównej, zostały o niej prawidłowo powiadomione.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

(M.K.)

[f.n]